

FOGLALAT: Magyarország (a vakok intézetének félévi nyilvános próbatéte; budapesti napló: számos sokadalmi vendég fővárosunkban, drámai literatúránk gyarapulása, magyar játékszini előadások, Karacs Árpád f. sz. István-nap ünneplése; gyapjamosás ügyében; különféle: „Erős” vontató gőzös sikeres munkálatai, Memlauer György jöltevősege, Péchy Imre széppességi k. igazgatóvá iktatása; adakozások az árviztől károsultak fölségelésére; s a t.) Amerika (a mexicói kereskedők vesztesége az ostromzár miatt; s a t.) Portugália (a csempészet félelmes kiterjedése a kormány hitelle emelkedni kezd; s a t.) Anglia (a sajtó elégtelensége a parlamenttel; politikai torzképek; Birminghamben nagy népgyűlés; Durham miatti tory zajgások a felsőházban; s indítvány hatalma korlátozására; canadai hírek; s a t.) Franciaország (a király nem beteg; Napoleon hget a kormány kiűzetni kívánja Schweizből; ez iránti lapvélemény; Wieseke híres orvos csalafasága; s a t.) Németország. Schweiz. Törökország. Belgium.

Magyarország.

A pesti vakok intézetének növendéki f. hó 25kén délelőtti 9—12 óra közt nyilvános próbatéte tartandak Pest megye nagyobb termében; a gymnastikai gyakorlatokban szerzett előhaladásuknak pedig ugyanazon nap délutáni 5 órakor adandják nyilvános tanujeleit, az intézet ideigl. lakhelyén, Budán, Krisztina városi Horváth-kertben. A két hónapi szünidő bekövetkezése miatt jövő augusztus és szeptemberben nem fognak hónap próbatéteket tartatni az intézetben.

Budapest: Nyolcz századik éve múlt el f. hó 15kén István első sz. királyunk lebbentének az ég diésőültei közé, nyolcz századnál több, mióta keleti nyers erőket a keresztény vallás s nyugati alkotmány és műveltséggel szelidítvén rokonítván e nagy fejdelem, azok áldásiban is osztályosakká tőn elhunytáiglan esüggedetlenül apostolokodott buzgósa. E hazánk őrszentnek ünnepeit mint nemzetit üllé meg testvér két fővárosunk f. hó 20dikán egész fényvel. 19ke alkonyán s 20ka hajnalán minden budapesti sz. egyházban egy egy óráig zúgott a legnagyobb harang hirdetni az ünnep nagyságát, reggel számos lobogó zászlók közt felvonta a két városi minden czéh s tömördek helybeli és vásári nép a budai várba, hol pompás bucsujárdalattal vitetett a sz. kéz a koronakápolnábul Mátyás templomába minden egyházi és világi, katonai és polgári, kormány- és tiszthatóság kíséretében. Deresik János prisztini püspök és m. k. helytartósági tanácsos vala vezére teljes egyházi szertartással az átátoságnak, lelkes magyar szónoka pedig e magas napnak Csizmazia bajnai lelkes, minden tisztelgést közönlint a katonaság részirül a várókra szegzett álgyuk sokszoros durrogása kalauzolván s emelvén.

Budapesti napló. Fővárosunk utcait minden felől idegenek zaja élénkíti, s ha e népségből következést vonhatni a János fővételí vásár sikerére, ugy az sok tekintetben kielégítő leend. — A hidépítés ügyében kinevezett országos küldöttség f. hó 20án gyűlt össze. — Szigligeti „Gyászvitézék” czimű, pesti színpadunkon tetszéssel fogadtatott, eredeti drámáját, aláírás utján több literatúra-barát kinyomatá. Az aláírás végett keringett iv csakhamar amyira megtelt, hogy az igen esinos kiadás költségén kívül még nem megvetendő mennyiség is juta tiszteletdíjal e munkás fiatal írónak, ki valóban szépen halad a drámaköltészi nehéz pályán. Rövid idő múlva ismét két új eredeti komoly színműve jutand színpadunkra: „Pókaiak” és „Aba” — Vörösmarty volt drámáiróink közt első, kit valódi érdem mellett buzgó több honfitársai ly megtiszteltetésre méltatott, s a jó példa, mint látjuk, rögtön követőkre talált. Illy vállalatokat három féle nyereség kalauzol: először az író némi jutalmat biztosítva látja fáradozásának, azután a közönség nyer, mert birtokába jut olly olvasmányok, melyet talán az író saját erejéből nem lett volna képes világ elibe terjesztetni; végre az aláírók esekély áldozatok mellett kétszeresen nyerne, első jutalmuk ugyanis azon szép öntudat, hogy nyelvünk s drámai literatúránk ügyét tehetségük szerint előmozdíták, második pedig egy ingyen példány, mely maga is majd egészen kifizeti azon esekély mennyiséget, melyet a szép czélra áldozának. E mód nagy mértékben segíthetendí nemzeti literatúránk terjesztését s újabb bizonyítványul szolgálhat arra: mennyit eszközölhetni összitett akarattal ott, hol egyesek ereje nem bír megküzdeni a nehézségekkel. Nemzeti színpadunkon aug. 18kén bérszűnettel „Montecchi és Capuletti párt” nagy dalmű első fölvonása adaték, ezt hangverseny követé, melyben Paolo Cervati, a játékszini hírlemény szerint tenoristája a majlandi Scala dal-színháznak, három dal énekle „Niobe” „Eliza és Claudio” s „Rimai farsang” czimű nagy dalművekből. A közönség feszült várakozással nézett az elhatározó óra elibe; azonban reményiben csalatkozék, mert Cervati jó tenorista volt, de most már hanyatló félben van hangja, melyet csak nagy gyakorlottsága s jó iskolája tud némileg kipótolni. Hogy intézetünk örvendhetne, habár csak illy magyar tenorral bírhatna is most, az bizonyos; de mint hangversenyadó Cervati bajjal tehetend szerencsét, mert valamint a kolozsvári és nagyváradí, ugy a pesti közönség tetszését sem nyerheté meg az olasz művész, noha első dalában nehéz futásai és trillái kissé meglepék az illyekhez nem igen szokott pestieket. „Eliza és Claudio” bul párdalt énekle a hangversenyadó Contival, szinte olasz nyelven, s e darabban Contit nagyobb tetszéssel jutalmazá a közönség. Különösen kitéteté meg ez este magát hangászkarunk egyik fiatal oboistája, ki ezen egyékkint sivító hangszerből olly bájos olvadásu hangokat tudá elővarázsolni, hogy méltán nyere meg osztatlan tetszését a szépszámú közönségnek. Bartha Vörösmarty „Árvizi hajós” czimű hazaszerpe lelkesülve fogadtott költeményét szavalá, s a közönség szünni nem akaró tapsal nyilvánítá tetszését e gyönyörű költemény iránt, mely mindenkor olly élénk viszhangot ebreszt minden kebelben. Mi az érintett opera első fölvonása előadatását illeti, azzal elégtül lelete a közönség; Deryné (Romeo) egészen birtokában vala hangjának s többszöri zajos tapsokban részesült, Felber Mari (Julia) ma maskorhoz képest kissé lankadtak látszék, Erkel ellenben naponkint inkább honosul a színpadon, és szava is folyvást nagyobb szabályszerűséggel kezd bírní. Karszemélység s hangászkar összevágólag segíték az egész előadás kerekdedségét emelni. 19kén Birchpfeifer Karolina „Notre-Damei harangozó”-ját adák színészink 6 fölvonásban. Ez egy hét alatt 3dik darab ugyan Birchpfeifer asszonytal, de nincsen mit szólhí ellene, mert a színház tí mve volt nézőkkel s a jól előadott darab most is kedvező hatást gyakorla; 20kán mint sz. István első magyar király ün-

nepe a színházak zárva valának s a kétvárosi népség buzgó ahítattal vonult Budára a fényes isteni tiszteletre, mely szokott díszszel ment véghez, délután pedig István főhg s Hermine főherczegasszony névnapí tiszteletere örömeze volt a vár pesti oldalán alakított félkörön; 21kén Szentpétery színészink egyik jelesbje külön hasznára először adaték: „A tékozló” Raymund után Jakab István által fordítva, 22kén pedig, mint színházunk megnyitása évnapiján légszeszvilágítással Vörösmarty „Árpád ébredése” és „Kemény Simon” Kisfaludy Károlytul. — Karacs Árpád az elhunyt művész fimagzata f. hó 20kán élete 17dik évében elhunyt. A nagyreményű és iskolai pályáját mármár végzendő ifju halála nagy fájdalommal sújtá a szerencsétlen anyát s négy nőtestvért, kik ez évben már most 3dik szeretett tagját temetik családjoknak. A boldogultnak hült tetemeit f. hó 21kén délutáni 4 órakor vívek örök nyughelyökre a Ferencz külvárosi sírkertbe. —

Strasser és Heksch új találmányukról, mely szerint a gyapjut akár élő állatokon, akár pedig lenyirve hófejérségivé moshatni hideg vízben, a nélkül, hogy a gyapju finomságban vagy pedig minőségben legkevésbet is veszítsen, többször emlékezőnek már lapjaink. E nagybücsű találmány jóságát s czelszerűségét kétségtelenné teszi azon körülmény, hogy Rainer es. főhgen kívül hazánk leghíresb juhtenyésztőji már divatba hozák juhászatíknál ez új minden eddigit meghaladó mosásmódot, mint azt mai Értesítőkülből bővebben láthatni. —

Pótlólag a gömöri főispán-helyettes beiktatási ünnepélyéhez az is tartozik, hogy a tisztelkedő szomszéd megyei küldöttségek közt a nógrádnak szónoka Tóth Imre vadkerti alesperes és pleb. vala.

Uj-Bánya (Bars megye) sz. kir. banya-városunkban jul. 30 s 31kén Svaiczter Gábor, selmezi főkamragróf, s kir. biztos elnöksége alatt a rég ohajtott tisztujítás különös fényvel ment végbe. Ugyanis jul. 29kén a városi küldöttség a tiszt. biztos urat számos lovag polgár kíséretében a város határszélein fogadván az esős idő daczára is, mozsarak durrogása, polgárság örömkialtozása, s városházterén fölállított polgári hangászkar zengése közt kíséré szállására. Este a város nagy része kivilágíttatván a kir. biztos neve első betűji a város ház ablakin, család czimere pedig ugyanannak kapuján tündöklének. Figyelmet gerjeszte a hangászkar, s az összcsoodult nép közepett az iskolai leánygyermek-csoportnak magyar énekkel tisztelkedő üdvözle. Másnap mise után a tisztválasztás, a hiányzott választott (60 számú) polgárság betöltésével kezdetvén, 31kén pedig folytatattván, köv. sikerrel ment végbe: főbíró Maczkó János; tanácsnokok: Halácsy Tamás, Petykó János, Steindl Léopold és Gajdosik Ferencz. — Főjegyző Hulényi Mátyás bíró, aljegyző: Tarkovich József, főügyész Sebestényi Zsigmond bíró; számvévo: Moesigay Xav. adószedő: Szokol József, ellenőr: Plachner Ign.; gazdasági fölügyelő: Schaly Ignác; népszószóló: Klein Ignác; választott polgár 41 öszvesen 60. Ezek után a k. biztos az egész tanácsot, tiszteivel és számos egyházi, s világi vendéggel együtt fényesen megvendégilé. T. I.

KÜLÖNFÉLE: „Erős” vontató gőzösünk (mint a gőzhajóhivatal tudósít) elkészülte óta már három utat tőn, melyek következményi minden tekintetben kielégítők. Először Pestről Apatinon alul a Dráva torkolataig ment, s ezutat 16 óra 15 perc alatt vivé véghez, onnan pedig 7200 mázsányi terhet 51 óra 30 perc alatt vontatott vissza Pestre. 2dik utjában Pestről Drenkováig 1261 mázsa külön nemű árut szállíta, onnan Zimonybul, s Ujvidekrül pedig Pestre 4365 mázsa különemű árut, 1600 mázsa aszu szilvát, 400 mázsa gubacsot, 2600 mérő kukoriczát s 2 ezer mázsa oltatlan meszet s ez utját 104 óra 31 perc alatt járá meg „Erős” mig közönséges hajónak legalább 500 órányi idő kellett volna ugyanez utra. Harmadik utján egy rakott hajón kívül 4013 mázsányi terhet szállított a nevet valóban egészen megérdemlő „Erős.” — Memlauer György, társa Burgmann és Memlauer pesti nkereskedő háznak, a budai jöltevő asszonyegyesületnek 50 d. némben-ruhakelmét ajándékozott, összesen mintegy 400 for. értékűt, tetszés szerinti kiosztás végett az árviztől károsult budai lakosok közt. — Aug. 5—6ka emlékezetes vala Iglóra nézve, mivel e napokon ment véghez Péchy Imre kir. tanácsos s volt Sáros megyei első alispának a XVI széppességi város kir. kam. igazgatói hivatalába iktatása. Aug. 5dikén fényes küldöttség várt Szepes-váralja határin az ohajtott érkezőre, kit számos Sáros megyei tisztviselő s nemesség kísért. Esti 6 órakor Iglóba érkezvén az üdvözölt, Szepesházy Andor ideigl. főpénztárnoka a XVI széppességi városnak, illő beszéddel fogadá az új igazgatót, s este az egész város fényesen ki vala világitva, az egész e napi ünnepélyt pedig díszes táncvivalom zárá. Másnap délelőtt Fischer Imre b., mint e czélra kinevezett kir. biztos ünnepélyes miseáldozat után illő díszszel hivatalába iktatá az új igazgatót, kezeibe adván a pöcsétet s levéltár kulcsait. Az ünnepélyen számos tisztviselő s nemességen kívül Csáky Károly gr. szepesi főispán is jelen vala. Az új igazgató e napon fényes lakomával, este pedig, pompás tűzijáték után, táncvivalommal tisztele meg számos minden rangu vendégit. —

Adakozások az árviztől károsultak fölségelésére: az udv. kan-czellaria utján Bécsből 6823 fr. 10³/₄ kr., ugyanonnan később 6690 fr. 46 kr., a tótországi katonai főkormányzók 260 fr. 44 kr., Wachter Lőrincz, budai zsömlesütő 4 fr., Pozsega megye 314 fr. 29 kr., a horvátországi katonai főkormányzók 400 fr., a károlyfejérvári papság 239 fr., Spen-

geln Márton és társ. Lindauból 25 fr., az erdélyi kormányzók 3712 fr. 59 1/4 kr., Zala megye a' már küldött 5208 frton kívül ufolag 3000 fr., Fehér megye 3089 fr. 8 kr., Zsivkovics budai g. n. e. püspök gyűjtése 35 fr. 26 kr., Belánszky besztercebányai püspök gyűjtése 540 fr., Bars megye 160 fr. 27 kr., Vas megye 691 fr. 20 kr., Szeged kir. város 49 fr. 57 kr., Kőszeg kir. város 4 fr., Miskolcz kir. város 21 fr. 24 kr., Jolsva város 30 fr., Scitovszky rozsnyai püspök 200 fr., a' rozsnyai papmegye 373 fr. 53 3/4 kr., a' klenaki 30adhivatal 6 fr., Temes megye 1000 fr., az ó-orsovai kath. lelkész 10 fr., a' lugosi kamrai tisztség 34 fr. 50 kr., a' sichelburgi lelkészkerület 8 fr. 30 kr., Felső-Nagybánya kir. város 500 fr., az ottani lakosság 109 fr. 41 1/4 kr., a' kassai papmegye 470 fr. 46 1/4 kr., Szabadka kir. város 1913 fr. 9 kr. mind pengőben. —

A m e r i k a.

Ujjorki hírek szerint a' philadelphiai bankok aug. Ijére hatázzák készpénzzel fizetésüket. — Az egyesült szabad tartományok költsége 1824 től fogva kétszer annyira szaporult; 1824ben ugyanis 15,330,144 dollár, 1836ban Jackson tábornok igazgatási utolsó évében 30,868,164 dollár, 1837ben pedig Van-Buren alatt 39,164,745 dollár volt a' költség. — Veracruz híre szerint a' mexicóiak veszteségét az ostromzár miatt 1,900,000 ezerre becsülik 's 30 kereskedő hajót utasítanak vissza; san Juan de Ulloa vár ostromoltatásával felhagyott a' hajóereg, mivel a' haditanács veszélyesnek nyilvánítja az ostromzár seregére nézve; ezen vár bámulásra méltó épület, a' hozzájuthatás majd majd lehetetlen, védele is igen könnyű és a' természet e' célra számtalan sziklával látta el. Deffaudis báró visszatért Veracruzból Brestbe, mert a' mexicói tanács nem akart vele alkudozásba bocsátkozni. Philadelphiai levelek szerint jun. 13án második végválaszt nyújtának át, melyben a' mexicói kormányral tudatják, miszerint ha jul. 3aig Franciaország követelésének elég nem tétetik, Veracruz és Tampicot algyuztatni fogják. E' végválaszt el sem fogadják 's már homályos hírek Veracruz megtámadtatását rebesgetik. — Limai martzius végeig terjedő levelek hírlik, hogy a' braziliai a' montevidoi kikötőt ostromzárral fenyegették; okát nem adják miért, hihetőleg a' rio-grande-do-suli mozgalmaknak tulajdoníthatni.

P o r t u g á l i a.

(Angol Courier.) Faro júl. 23ki iromány következő képét adja a' Déli-Portugáliában uralkodó zavaroknak: „A' fonte-de-bispoi guerrillák megfélemlézve létegesítették céljáról, t. i. a' migueliek kiirtásáról, egyedül a' csemparusságnak adják magokat, mit most a' legszemtelenebb nyilvánossággal üznek, bizva erejökben. A' rendes csapatok egyik osztálya néhány nap előtt a' hegyen átmentekor az urban talált helységeket mind sorra felszákmányolá. 'S így barátink 's ellenünk között sem bátorságunk sem nyugalmunk. Remechido harczi saponkint növekszenek, mi őt még vakmerőbbé teszi.“ — Iberia gőzös júl. 29én új szerződést hozott a' rabszolgaság eltörlésére ellen, mi a' portugál kormány elibe fog terjesztetni aláírás végett. — A' napokban nyilvánított királyi rendelet biztosságot nevez ki a' küladóságok állapotja megvizsgálatára 's a' kamatok 's a' t. fizetési eszközök javaslatadás végett. Portugália jelen évenkénti jövedelme 2500 conto, 's a' kiadás is ugyanannyi, de emlékeztetbe kell tartani, hogy több jövedelmi ág már előre fölvetetett. A' beladossági osztalék fizetetlen része egész 1837ik végeig e' napokban ki fog fizettni, ebből is kiviláglik, mennyire kívánja a' kormány a' bel 's küllitelt ismét jó lábra állítani. D. Manoel Antonio de Noronhát a' portugál hajóereg alvezérévé 's angolai kormányzóvá nevezte ki a' kormány. Az udvar még folyvást Cintrában mulat, honnét azonban augusztusban visszatérend Lissabonba. D. Maria september végén betegülend le.

S p a n y o l o r s z á g.

Madrid, júl. 31kén: Esparteroról és a' ministerségről még folyvást olly különböző hírek szárnyalnak, hogy teljességgel nem lehet a' valót külön választani a' költeménytől. Némelyek Espartero lemondását a' ministerség következő rendeletéből akarják származtatni: „Ha a' fővezér nem tartja magát erősnek Maroto megtámadására és Estella elfoglalására, tehát iparkodjék legalább mindaddig bekörítve tartani a' trónkövetelő seregeit, míg Oraa győzelmet vihatand ki Cabrera csapatán, mely esetben aztán 10 ezer harczost a' központi seregtől az éjszakaihoz fogna segélyül utasítani a' kormány. Főfontossága azonban, hogy a' navarrai carlosi seregtől teljességgel semmi segély ne juthasson Cabrerához, kit az övének sokkal számos alkotmányos sereg tart körül kerítve.“ Espartero sértve érezvén magát illy korlátozó paranccsal, újra panaszt emelt a' hadsereg nyomasztó nélkülzése miatt, 's hogy az annál bizonyosabban kezibe juthasson a' kormányzó királynénak, Van Halen tábornokot küldé Madridba azok átadása végett. A' ministerek e' lépéssel nem valának elégteltek 's Van Halen alkalmasint a' zamorai erősségekben leend kénytelen, mint parancsnok, megbánni tettét, Esparterot pedig valamiképp kibékíthetni vélik a' ministerek. Mások szerint ellenben Frias hg két napig szakadatlanul a' kormányzó királynénál tartózkodék új ministerség-alakítás végett. Ezt ismét más hírek alaptalanak mondják 's erősen hiszik, hogy a' királyné ez uttal nem fogja miniszterit elbocsátani, noha különben máskor talán hajlott volna illyesmire, mert most minden nagyobb befolyású statusférfi a' ministerek megtartását 's a' fővezérrel egyéb utoni kibékülését tanácsolja neki. Vannak továbbá olyanok is, kik biztos kuffőből mondják állíthatni, miszerint Espartero szilárdul el van határozva a' ministerség megbuktatására 's ez okbul végföltéteit gyanánt következő kívánatokat intéze a' kormányzó királynéhoz: pénzt 's ruházatot a' katonaság számára, szövetséget Munagorival, van Halen visszahelyeztetését tábornok-vezéri hivatalába, és tökéletes szabadságot a' hadi munkálatok intézésében minden ellenörködése nélkül a' ministerségnek. E' föltételek alatt szándékozik megtartani Espartero a' fővezérséget, 's a' ministerek polczon maradását sem ellenzi. Mit tegyen már most a' királyné? egy minister Esparterot elbocsátani tanácsolá, de ezt teljessé-

gel nem eszközölhetni, mert az egész éjszakai hadsereg mulhatlanul föl fogna az ellenség szeméi előtt oszlani, az érkezendő fővezér pedig bizonyosan meggyilkolná. Vagy a' ministereket boesással a' királyné? Ekkor Espartero karddal szabna törvényt, 's neveltségessé tenné a' kormányt 's királynét, sőt gyűlöletessé is, mert a' spanyol nép nem szereti a' katonai dictatorságot. Leginkább az segíthetne most a' kormányon, ha Oraa fényes diadalt küzdne ki Cabrera ellen, mi homályt fogna Esparterora vetni, 's hatását a' hadseregnél 's nemzetnél csökkenteni; 's erre valóban remény is látszik mutatkozni, mert saragossai magányos tudósítások szerint, július 27dikén O r c a y o mellett C a b r e r a megtámadván San Miguel sergét, már megverendő vala ezt, midőn a' július 28dikán harczszíntre érkezett Oraa tönkre veré az ellenséget 's egész Morellaig üzé, mely várost azonnal lődötteni kezdé; ha e' fontos hír valósul, úgy a' trónkövetelő ügye nem sokára végkép meg fog bukni.

Bayonne, aug. 5kén: Espartero miután 25 napig fenyegeté Estellát, rögtön Calahorrába vonult 's pattantyussága is parancsot kapott azon irányban utnak indulásra, holott pár nap előtt Logronobul Lodosa 's Mendavia felé előnyomulásra kapott rendelt. A' fővezér e' tette eleinte általánosán mindenkiben azon véleményt gerjeszté, miszerint Espartero ezuttal fölhogyni szándékozik Estella megrohanásával és olly állásba helyezkedni, hogy szükség esetén segélyt vihessen Oraanak vagy Castilia fenyegetett helyeinek. Ennek következtében a' trónkövetelő jul. 30ikán elhagyá a' katonákkal megrakott Estellát 's Alsasuaiba vonult, honnan másnap Segarába utazék, onnan pedig aug. 2kán Onateba. Espartero mindazáltal épen nem hagyott föl előbbi szándékával, mert későbbi parancsa következtében tábor-szeméi már csakugyan előnyomulásnak Lodosa és Mendavia felé. Ebből egy-szersmind kiviláglik, hogy a' fővezér magnyitandja munkálatit Estella ellen, mielőtt még határozat jöhetne kívánatára Madridból. — Oraa és San Miguel tábornokok győzelmét Cabrera sergein a' Novicio de Saragossa is valónak mondja. — A' solsonai őrség, Otri alparancsnok, 7 tábornokkari tisz, 36 tisz 's 800 közvitéz, megadá magát a' győzelmes alkotmányosoknak. Mondeden kormányzó fogságra került némelyek szerint, míg mások egy bomba által megölettetnek hírlik őt. Espana gr. visszavonul Toregossába. Meer b. hivatalos jelentésében azon kifejezéssel élt, hogy ő 7500 emberrel 10 ezer fölött vitt ki győzelmet. Van Halen helyett Laureano Sanz lett Espartero tábornokkarának vezére. A' juniusi hadi jegyzék szerint az alkotmányos sereg ereje következő: 600 vezér, 7200 tisz, 178 ezer közkatoná 's 12 ezer ló; az utóbbi 40 ezer főnyi újonczesapatból 23 ezer ember már tetteleg szolgál. A' trónkövetelő legujabban 7—8 fegyveres hajót parancsola fölkeszítettetni, mivel a' biscayai matrózok nem akarnak szárazföldön szolgálni. E' hajók az alkotmányosok közlekedését tetemesül nehezítendik a' spanyol partvidéken. Új kölcsöne fejében nem rég 1,600,000 frankot kapott a' trónkövetelő, de most már nem akarják kifizetni váltóit. — Narvaez tábornok Mancha tartomány egyik városában 15 embert lövete föbe, mivel a' sergei számára rendelt boralafát megmérgezek. — Don Manuel Crespo ezredes Perdiz guerilla hadát, mely már huzamosb idő óta pusztított Avia tartományban, tökéletesen tönkre veré. — Az almadeni kényesőbányákat ismét szerencsétlenség éré. Régi szokás szerint ugyan is az érczet mindig augusztus és september hónapokban nyerek eddig, a' kényesőt pedig aztán télen párolgatják ki belőle, mivel ez időszakban könnyebben véghez mehet a' gőz meghűlése, melyből aztán kényeső lesz. Mult télben a' mütét nem történheték meg, részint pénzhiány miatt, részint pedig, mivel a' carlosiak háborgaták a' dolgozókat. A' kormány telát, most fogatott a' munkához, 's a' meleg miatti elpárolgás által 25 pCtet veszít. —

Madridi aug. 2iki hírek szerint a' ministerség, Espartero újabb követelése következtében, eltérvén előbbi határozatától, makaesul kívánja a' kormányzó királynétől Espartero elbocsátatását 's helyébe Meer bárót kívánják léptetni. Ez esetben Oraa a' cataloniai fővezérséget fogna átvenni, Cordova pedig parancsnoka lenne a' központi hadseregnek. Ferrari, a' franciaia segédesapat vezére, több nap óta Madridban tartózkodék 's titkosan értekezik a' ministerekkel. Mint mondják, parancsnoksággal fog fölruháztatni a' cataloniai hegységben a' franciaia határokon. A' saragossai fölösztalott csapatot kiegészíteni fogna ott a' cataloniai önkéntesekkel, kik eddig különböző ezredekben szolgáltak. —

A n g l i a.

London, aug. 7ikén: A' végéhez közelítő mostani parlamenti ülést rendkívül gyalazza a' szabadelműb sajtó. Még a' mérsékelt Courier is így nyilatkozik: „Hire jár, miszerint két hét mulva bezárni szándék az ülést; mivel azonban a' felsőház tökéletesen megfojtá számtalan módosításival az irlandi tized 's hatósági törvényt, valóban nem foghatjuk meg, mi okbul ül még olly sokáig együtt a' két ház, holott az alsó azon ismét módosítványokhoz teljességgel nem adhatja megegyezését, ha megvetetni nem kíván az egész angol nemzettől. — Barbadoesben jun. 18ikán, mint évnapiján a' waterlooi csatának, egyszerre 20ezer rabszolgát ajándékozának meg szabadsággal az ültetvényesek; néhány nap mulva mindazáltal már nagy gond kezdé őket háborgatni, midőn kiszámolák, hogy ezentul e' rabszolgáknak, kik eddig ingyen dolgozának, évenként 650ezer font sterlinget tartozandnak fizetni munkabérül. — Néhány újabb politikai torzképrül így nyilatkozik a' John Bull: „Divatos mesterünk, B. H. néhány újabb rajzzal ajándékozott meg bennünket. Az elsőnek aláírása „Jonah“ mert azon nevet viseli Minto l, mióta társai minap kidobák őt a' hajóbul. Ő fölsége „Cabinet“ nevű hajóját nagy vihar érte sik tengeren; a' szelek (Brougham, Lyndhurst 's a' t.) iszonyuan dühöngnek, 's a' hullámok tajtékozva csapdozzák a' hajó oldalait; a' szegény kis Russell remegve kapaszkodik a' nagy árbocba, Melbourne 's Lansdowne lordok pedig, megkönnyitendők a' hajót, a' szerencsétlen Mintot hullámok közé röpitik, kit aztán Duncannon és Cupido (Palmerston) megragadnak eszímájánál, nem ugyan, hogy kihuzzák, hanem hogy esőndesebben boesássák le a' vízbe. Welling-

ton hg, mint nagy Leviathan uszik a' tengerben 's kiszabadítja a' szegény lordot. Glenelg nincsen a' földözeten, hanem egy hajószoza nyílt ablakán láthatni, mikép szenderg édes álmok közt puha pamlagán. — Wellington sürgönyiből, mint világhírű harczait tárgyzókból, most jelent meg a' Xlik kötet, mellynek kiadását valóban gyöngéd-érzetből Soult tábornagy elutazta előtt nem akarák eszközölni. — A' spanyol királyné 500 lovat vásároltatott Angolországban; 120at már átszállítának rendeltetésük helyére. — Durham gr. Montrealba érkezte után azonnal megemlíté azon kormányzói rendeletet, melly jutalmakat hirdete Papineau 's egyéb zendülők elfogatására. Most pedig folyvást lakomákat 's fényes táncvígalmakat ad, melly kellemes politikával közel hozván egymáshoz a' külön pártokat, több hasznat szerez az anyaországnak, mintha szigorú bánásmódhoz nyúlt volna. — Az aug. 6iki felsőházi ülésben többnyire csak kérelem-előterjesztéssel valának foglalatosak a' lordok. Ripon l. sérelmilevelet nyujta be Bell 's egyéb kereskedőktől, Vixen elfogaltatása ügyében, 's megvizsgáltatni kíváná e' fontos eseményt. Ezután a' börtönök jobb rendezetét tárgyzó törvényjavaslatot olvasák föl másodsor. Brougham l. fölrást indítványozta intéztetni a' királynéhez a' rabszolgaság hathatós elnyomatása végett, mit a' ház ellenzés nélkül elfogadott. Másnap az alsóháztól ismét helyreállított irlandi hatóság törvényi záradékokat vitaták a' lordok, 's makacsul megmaradtak tetemes többséggel előbbi határozatok mellett, minek következtében a' kormány azt hatarzá, hogy sem a' hatósági, sem a' tizedtörvénnyel nem fog ezuttal több próbát tenni. Wellington hgnél már több nap óta gyűlést tartanak a' conservatív peerek. — A' parlamentet aug. derekán, hír szerint, személyesen akarja eloszlattani a' királyné. — Aug. 6ikán a' Birmingham előtti mezőn, nagy népgyűlés tartaték Attwood parlamenti követ elnöklése alatt, ki a' reformharcz napjaiban feje volt a' birminghami politikai egyesületnek. Közönségesen állítják, hogy az eső daczára is kétszáz ezer embernél több vala jelen e' gyűlésen, 's köztük fényes küldöttségek Manchester, Liverpool, Edinburg, Glasgow, Newcastle, 's egyéb nagyobb városokból, hol nem rég hasonló gyűlésekben tanácskozék javaról a' nép, melly köztudomás szerint leginkább ezekben alapszik: általános szavazati jog, évi parlamentek, titkos szavazás, fizetése a' parlamenti követeknek, 's megszüntetése azon törvénynek, melly szerint bizonyos mennyiségű vagyon kivántatik arra, hogy valaki parlamentbe léphessen. A' radicalok hosszu sora a' birminghami városház előtt állá föl, 's onnan zenével, zászlókkal 's mindennemű jelképekkel a' város előtti mezőre seregle, hol számos alkotmány várt a' szónokokra, kik közül leginkább kitűnének: Attwood, Sholefield, 's az ismét Feargus O' Connor. A' gyűlés egyhangulag kérelemnyujtást hatarzotta az alsóházhoz a' főnebbi kívánatok sikerésítése végett, 's esöndesen eloszlott. — Erie tó egyik szigetén, hol darab ideig főtanácsja volt az annyira elhíresült Bill Johnson martalóznak, britt 's amerikai katonák együtt akarának szerencsét próbálni a' kalózezer ellen; a' vállalat azonban rosszul sikerült, mert mind a' britt mind az amerikai naszadók egyszerre szállván partra, Bill, embereivel együtt, a' sziget másik oldaláról elosont 's csak két alvó ember került a' rendes katonaság hatalmába. Jó fegyveres dereglyéjét azonban elfoglalák, mi legalább darab ideig munkátlanságra fogja kárhoztatni az annyi kárt 's zavart okozó martalóczot. —

Az auguszt. 7iki felsőházi ülésben a' fáradatlan Brougham ismét megtámodá Durham kormányzását Canadában, 's következőleg nyilatkozék: „A' főkormányzónak Papineau 's más 14 canadai hazafi ellen hozott hatarzatit tárgyzó irományok most e' ház asztalán fekszenek. Én olvasám azokat 's kénytelen vagyok nyilvánosan kimondani, hogy még soha törvény- 's alkotmányellenes bántásmódot nem láték. Ha a' száműzöttek Bermudot elhagyják 's visszatérnek hazájokba, mint fűlégsértők, halált fognak szenvedni! Durham e' rendeletét nem védheti, mert még a' magával vitt kényszerítő törvény sem jogosíthatá őt erre; véleményem szerint tehát valaminek mulhatlanul kell történni illy korlátlankodások elkerülésére.“ Glenelg 's Melbourne hosszas beszédben védék Durham lordot, 's különösen Melbourne így nyilatkozék: „Önök mindnyájan tudják, mylordok, hogy Durham gróf rendkívüli hatalommal van fölrüházva, 's hogy Canada törvényhatóságának minden ereje személyében összpontosul, 's ő tehát különös rendkívüli helyzetben áll. Ha, e' ház véleménye szerint, a' ns gr. nem cselekszik a' korona érdekeire nézve helyesen, am orvosolja a' bajt. Ha pedig ez nem véleménye, úgy őrizkedjék naponkénti ócsárlásokkal gátolni a' ns. l. munkálatit. Kitűnő jogtudóság erősíték előttem, miszerint a' gr. egészen törvényszerűleg cselekvék, midőn bizonyos személyeket, azon esetre, ha Canadába visszatérnének, fűlégsértési büntetés alá rendelt vétetni.“ Brougham: „Soha nem véltem megérhetni, hogy e' házban, mint templomban a' szabadságnak, hallanom kelljen a' ns viscounttól, miszerint a' rendkívüli hatalom, mellyel egy férfi fölrüházatik, törvénytelen bánásmódra jogosíthatja őt. Valóban csudálkozva hallok illyesmit szabaldmü kormány fejtől. Korábbi alkalomkor, midőn ok nélkül támódkék meg Durham lordot, mindenkör kész védje valék; de ez esetben nem menthetők tettei, 's holnap ez ügyre nézve ezülszerű indítványt t endek.“ Ellenborough 's Lyndhurst támogatók a' szónok véleményét; Wellington: „A' dolog valódi állása maig is méretlen vala előttem; most azonban magam is úgy vélem, hogy Durham, midőn azon rendeletet kibocsátá, nem tudá, mit cselekvék. (Halljuk!) Megengedem, hogy nem illő e' helyen minden éjjel megtámodni Durham tetteit, 's egyetmást gáncsolgatni lépteiben (Halljuk a' ministeri oldalról); de illy esetben, midőn t. i. a' canadai kormányzás törvénytelenséget követ el, szükségképp orvoslásról tartozik gondolkozni a' parlament. Illy értelemben, reményem, ismét megpöndítendi e' kérdést az igen tisztés 's tudós lord (Brougham), azután pedig tanácsos leend nyugalomban hagyni Durham lordot.“ (Halljuk!) Másnap végképp eltörle a' felsőház az alsóház módosítványit az irlandi hatósági törvény kérdésében, 's így már most közönségesen

hiszik, hogy mind ez mind pedig a' tizedtörvény egészen keresztül fog esni, mert a' két ház ezek iránt teljességgel nem akar egyezésre lépni; mi lesz e' szomorú körülménynek Irlandra nézve következménye? azt a' jövőendő fogja megmutatni; a' már eddig is mindenféle tartatni kezdett nagy népgyűlések mindazáltal semmi jót nem reménytetnek. Aug. 8kán rendes formában indítványt tön Brougham l. a' felsőházban Durham érintett rendszabálya megsemmíttetésire, mellynek első felolvasta minden ellenvetés nélkül még ugyanazon este véghez ment. — Jó reményfoki hírek szerint a' szomszéd kafferek még folyvást háborognak, 's az ottani kormányzó fél, hogy fegyveres rendszabályokhoz leend kénytelen nyulni, mi mulhatlanul számos kegyetlenséget fogna maga után vonni.

Franciaország.

Paris, aug. 9kén: Több lap betegnek hírelle a' királyt; a' Moniteur ezt költemény n nyilatkoztatja, azon megjegyzéssel, hogy a' király már darab i. ő óta folyvást legjobb egészségben van. — Fabricius ideigl. hollandi követ elhivatása csakugyan valósul, 's ő e' büntetést valóban megérdemli, mert drága pénzen koholt irományokat vásárolta meg bizonyos ismert csalótl. A' hollandi kormány teljességgel nem egyezék meg ez alacsony diplomatai eselben, sőt nyilvánosan roszalá azt. Ez egész tárgy igen sok botrányra szolgált alkalmaul, melly még tetemesül növekedhetnék, ha azon Chaltas nevű csaló, mint fenyegetőzik, röpiratot bocsátá ki, mellyben megmutatná, hogy a' kérdéses irományok koránsem hamisak, 's hogy azok eladására több igen magosan álló személy is tetemes befolyást gyakorla. — Laity hadnagyot Doullens erősségbe vevék, 's hihetőleg egész fogságát ott kellend eltöltenie. — A' nyilvános figyelem e' pillanatban a' belga-hollandi kérdésen kívül leginkább a' kormány azon lépésével foglalatos, melly szerint a' schweizi kormányt, a' nagy hatalmak meggyeztetével, fölszólítá Napoleon Lajos kitiltására Arenenbergből, melly hely mindeddig gyűlpontul szolgált az elégületleneknek, 's rendbomlást ohajtó eselszövknek. A' National következőleg bírálja a' kormány e' népszerűtlen tettét: „Napoleon Lajos vagy nem ártalmas trónkövetelő, 's ez esetben mért nyugtalankodik a' kormány az arenenbergi eselszövények miatt? vagy pedig személyében összpontosul azon varázserő, mellyel a' császár neve még folytonosan bír; ez utóbbi esetben igen nagy oktalanság volna kiűzetésire hadserget küldeni Schweizba, mert nagy kérdés: nem allana e' parancsi alá az egész sereg.“ A' jour. des Débats erre azon megjegyzést teszi, hogy Napoleon Lajos koránsem veszélyes trónkövetelő 's a' kormány csupán azért ohajtja eltávolítását Arenenbergből, mivel könnyen elcsábíthatna bizonyos még a' császárságra lelkesülve emlékezőket. Egyébiránt a' francia politika e' tekintetben csakugyan rendkívüli következetlenséget mutat, mert minek állíta Napoleonnak emlékoszlopot a' Vendome-téren, 's minek látá el Lipona grnőt olly pompás nyugdíjjal, ha ugyanazon időben az ifju Napoleont üldözés-tárgyul tüzi ki? Valóban nyolcz év óta szörnyű politikai képmutatás bélyegzi a' ministerség minden léptét, 's a' sok ellentétes cselekvés egymást követi, még pedig olly gyorsasággal, hogy egyik a' másikkal szemközt találkozik, mielőtt még egészen végre lehetett volna azt hajtani. Most különösen meg nem foghatni, mért üldözi a' kormány e' fiatal hget, holott már láthatá, hogy teljességgel nem létez többé Franciaországban olly szellem, melly fegyverragadásra bírhatná a' nemzetet a' Napoleon család bár mellyik tagjának fölemelésire. Kétséget sem szenved, hogy a' kormány sokkal jobban cselekednék, ha valamennyi Bonapartenak engedelmet adna Franciaországban szabad megtelepülésre, mert ekkor a' nemzet, miután látá, hogy azok is csak olly gyarló emberek, mint akárki más, 's koránsem hasonlítanak nagy elődjükhöz, maguktól megtérne némelly tévelygésiből, holott most istenítüni kénytelen az üldözöttet, kibén épen azért, mivel üldöztetik, minden tökélyt összpontosulni vél. — Fridrik ausztriai főhg folyvást Toulonban mulat, 's fényes táncvígalmat szándékozik adni, fregátja földözeten, a' touloniaknak. — Az Európa legújabb száma azon állítást akarja elláttetni olvasóival, miszerint a' francia kormány megkerő Ausztria közbejárulását Napoleon Lajos eltávolítására Schweizból, 's e' szolgálatért halaul Anconából visszahuzását ajánla harczosinak. — Buenosayresi hírek szerint a' francziák még folyvást ostromzár alatt tartják la Plata folyamot, 's igen félhetni, hogy mindaddig nem mehet véghez az ohajtott kiegyenlítés, míg Rosas kormányzó kezében leend a' hatalom. — Tunisi jul. 27ki hírek szerint Gallois 's Lalande admirálok hajóhada, melly 4 sorhajóból 's 4 briggből áll, az ottani kikötő előtt vete horgonyt 's hathatósan gátolni szándékozik a' netalan érkezendő török hajóhadnak a' kikötőbe futását. —

(Messenger.) Royer Collard veszélyesen megbetegült, 's több napig élethalál közt vala; most azonban már remény mutatkozik életéhez. — Brossard tábornok pörét annyi halasztgatás után végre aug. 20 — 22 ikén csakugyan megkezdendik Perpignanban. Az ellene fölhozott vádak terhesek, 's következőkben összpontosulnak: árulás a' kir. hatóságok ellen, megvesztegetés, zsarolás 's olly dolgokba elegyedés, mellyek hatáskörén tul esének. — A' kir. család bizonyos idő óta esteit rendszeren Orleans hgnő szobáiban szokta tölteni, azon lakosztályban, hol annak idejében Berry hgnő tartózkodék. A' várt trónörökös böleseje hihetőleg ugyanazon helyen fog állani, hol Bordeaux hg olly sok hódolásban részesült. Ilona hgnő ablaki alatt minden éjjel hangverseny van, 's a' kir. család csak éjjel utazik vissza Neuillybe. Udvari körökben sok mendemondára szolgál alkalmul azon hír, hogy a' király jövő vasárnap Molé gr. nyári mulató palotájában szándékozik reggelizni. Nagyon beszélék még aztis, hogy a' muszka czár stockholmi látogatása következtében, a' svéd király Wasa hgneke akarja átadni a' trónt, 's Oscar trónörököszt magányos polgári életbe léptetni; erről azonban Löwenhjelms gr., ki épen most érkezék Parisba a' svéd fővárosból, nem akar semmit tudni 's az egész hírt alaptalan koholmánynak nyilvánítja. — Orleans hgnő közelgő lebetegülésére már legalább egy milliónyi verset gyártottak. Orleans hg titoknoki hivatalát már eláraszták ollyan ver-

sekkel, mikben csak általánosan éneklék a' rim'aragók a' születendőt, mennyi fog még majd születés után következni, ha egyszer tudják fiu é vagy leány az új vendég. Hugo Victortól is szeretne ez alkalomra néhány verset látni az udvar, de e' nagy költőnek nem igen mutatkozik még eddig illyesmire kedve; Dumas azonban ígért néhány versecskét. — Parisban legközelebb német lap fog megjelenni. — Darab idő óta köz beszéd tárgya bizonyos Wieske hasznosnemű német orvos, csudálatos gyógyítási miatt. Majd azt hírlélek, hogy ez valódi gyöngyök fölolvastása által biztos gyógyszert talált mindennemű vakság és szembaj ellen, majd pedig, hogy sántákat, dühöket gyógyítja meg 's halottakat támaszta életre. Ez orvos eleinte tekeőr (marqueur) vala Berlinben, 's ott kezdte kontárkodni, mint hasznosnemű orvos, utóbb pedig Köthenben meglátogató Hahnemannt 's ugy el tudá ámítani a' jó öreget, hogy igen kedvező bizonyítványt esalt ki tőle. Parisba érkezvén e' bizonyítvány erejénél fogva, mint hasznosnemű orvos föllépett, különböző hírlapokban álnevek alatt egekig magasztalgatá magát 's ez által nem sokára olly nagy hírre 's vagyomra kapott, hogy maga Hahnemann is mögötte áll e' pillanatban. Reggeltől estig ostromolják lakását a' betegek, a' posták pedig alig győzik neki elküldözni a' vidékről érkező számos tanács és segély után sovárgó levelet. A' valódi orvosok már többször nyakára akartak hágni a' fenytő rendőrség által; de Wieske nagyon gazdag 's pénzén semmi fegyver nem törhet keresztül, sőt még a' rendőrség hegyes nyilai is eltompulnak rajta. Most azonban bizonyos Desertine lépett föl ellene, mint vádló. Ez volt a' híres orvos tanácsadója 's ez szerkeszté számára a' hírlapi dícsérő cikkeket, mellyek összesen 33ezer sorra menének, 's mellyekért most 12ezer frankot követel, mit az orvos ur sokallani látszik, mert kifizetni teljességgel nem akarja. Hihetőleg utóbb mégis majd csak engedni fog, mert különösen elveszthetné igen jövedelmes orvosi gyakorlatát. A' dolog sok botrányra szolgált alkalmul 's az orvosok gonytárgyul látják magukat miatta kitétzve. —

Németország.

Flottwel posentartományi főelnök következő nyilatkozványt teszen közhírré a' poseni lapban: „Kénytelen vagyok e' sorokkal a' leghatározottabban oda nyilatkozni, miszerint én eddigelé a' nyilvános lapokban megjelent cikkek és levelezésben, mellyek főleg az érseki ügyet 's poseni állapotot tárgyazák, legkevesebb részt sem vevék. 'S ezennel megkérem mind azon külföldi lap szerkesztőségét, mellyek a' fentebbi cikkeket közlék, ebbeli nyilatkozatomnak lapjaikba fölvetelére. Posen aug. 2án 1838. Flottwel, posentartományi főelnök.“ —

Hír szerint a' hannoverai király igen tetemes pórt, többmillióról szólót, nyert meg, mit III. György királytól kapta végrendeletében; hiszik, miszerint a' király e' pórnyerés következtében Angliába utazand. —

Schweiz.

Aug. 1ején nyújtá át Montebello hg, francia képviselő, következő jegyzékét a' szövetségi gyűlésnek, mellyben Napoleon Lajos eltávoztatását kívánja a' francia kormány a' schweizi határokból; a' jegyzék így hangzik: „Luzern canton, mint szövetségi főhely, nm. birójának és statustanácsnokinak. Alulirt, francia királyi képviselő a' schweizi szövetségnél, kormánya által megbízaték, Luzern canton, mint szövetségi főhely, nm. birójával és statustanácsnokival következők közlésire. A' strassburgi esemény 's nagylelkű kegyesség után, mellynek tárgya Napoleon Lajos vala, nem várható a' francia király, hogy egy olly barátságos ország, mint Schweiz, mellyel a' jó szomszédság régi viszonyi szerencsésen újlag helyreállottak, elnézze, miszerint Napoleon Lajos határiba visszatérjen, 's kötelezvényiről megfeledezve, mellyeket hála és megismerés kívánnak tőle, bátorokdjék vétséges fodorkodását megújítani 's balga követelésit, melly a' strassburgi merény óta oktalansága által sem menthető, nyíltan és szabadon kimondani. Világos, miszerint Arenenberg e' fodorkodások középontja, mi a' király kormányának jogot ad, sőt kötelességgé teszi Schweiztől követelni, hogy őt tovább határiban meg ne tőrje. Hiába tagadná Napoleon Lajos ezen alattomoskodást; azon iratok, mellyeket mind Németmind Franciaországban nyilvánvita, mellyekről a' páirkamra nem rég ítéletet hozta, 's mellyek irásában némileg ő is részt vőn, terjesztésén pedig minden erőből iparkodék, eléggé tanusítják, miszerint Amerikából visszatérte nem csupán azon czélbul történt, hogy haldokló anyjának megadja vég tiszteletét, hanem hogy új terveket koholhasson 's követeléseket terjeszgethessen, mellyekről ő, mint látszik, soha nem monda le. De Schweiz sokkal derekabb és hübb szövetséges, mintsem elnézhesse, hogy Napoleon Lajos ugyanegy időben schweizi polgár és francia trónkövetelő nevével viselhesse, miszerint mindakkor, midőn reménye éled, terve valóstítá végett hazája fölháborgatásáért francziának nevezze magát, thurgani polgárnak ellenben akkor, midőn hazája kormánya vétséges merényinek megújulását gátolni szándékozik. A' legkorlátlanabb bizalombul történik az, hogy alulirt, kormánya nevében, Luzern canton, mint szövetségi főhely, nm. birója és statustanácsnokai által a' szövetséges gyűlésnek átnyújtja világos kívánatát, miszerint Bonaparte Napoleon Lajos kényszerítették a' schweizi szövetség határiban elhagyására. Alulirt fölöslegesnek tartja nmtokat figyetmeztetni a' népjog szabályira illy esetben. Végzetül csak azt adja még hozzá, 's pedig kapott utasítás következtében, hogy Franciaország jobban szeretné, ha hü szövetséges barátságos érzelminek 's önkényes határozatának tulajdonithatná azon rendszabály létrehozását, mellyet Franciaország végre önmagáért is tenni köteles, 's mire Schweiz bizonytal nem fog várni. Alulirt él ez alkalommal 's a' t. Luzern, aug. 1jén 1838 Montebello hg.“ Ha szövetségi gyűlés ez iratra válaszolna, mit aligha tesz, mert a' cantoni követek világos utasítás nélkül küldötteiktől szavazatra nem kerítik a' dolgot, ugy e' válasz nem lenne a' legkedvezőbb. A' megtámadott fél schweizi polgár 's innen mind azon tetteért, mellyeket schweizi határokból kö-

vet el, cantoni hatóság alá tartozik; de idegen status kívánatára, birói ítélet nélkül, polgári jogától nem fosztathatik meg.

Törökország.

Konstantinápoly, jul. 18án: Az egyiptusiak esatát vesztének ismét a' drúzok ellen; Ibrahim b. aligha megigazhatja őket, legjobb erejét vesztegeti e' harczos törzsök - kiirtásra 's végre is két oldalról fog megtámadtatni; mert a' porta nagy kedvet mutat vele harciba keveredésre; hadkésületit buzogva üzi és senki előtt nem titkolja, hogy e' készülétek Mehemed Alit illetik, kit azonnal megtámadand, mihelyt mozogni kezd. Ez okbul küldé parancsot a' kapudán basához, miszerint az ázsiai partoktul igen messze ne távozzék, sőt minél inkább közelítse 's ha az alkirály hajóserge sík tengerre száll, mit itt egész bizonyossággal hisznek, és vele összeütkezésbe jó, ne térjen ki neki, sőt merészen támadja meg, történjék bármi. Így hangzik a' szultán parancsa 's egész diplomatakat rettegéssel tölti el; a' diplomataktól rendkívüli mozgalom uralkodik; a' minister, sürgetős kérdésekre, röviden csak ezt válaszolja: „A' szultán, az én uram, parancsolja 's a' kapudán basa teljesítendő kötelességit.“ Itt minden harcra mutat, mi ugyszólván elkerülhetlen, mert M. Ali szüntelen függetlenségretörekvésivel a' szultán fölötté felboszantá; az alkirály ügyészei által kéz alatt tudatá a' portával, miszerint tanácsosb lenne függetlenségét alkudozás utján megismérni a' portának, mit egyébkint fegyveres kézzel kívánd ki; e' nyilatkozványra 's a' cairói 's alexandriai hírekre itt minden háborúra készül. Az egészségi állapot a' fővárosban legjobb lábón áll. — Azon biztosság, melly a' földmívelés előmozdittatása végett törvények hozásáért küldetett ki, végzé munkalátit; csak a' szultántul függ, elfogadja e' a' törvényjavaslatokat, mellyeket tán e' nap terjesztnek elibe; ha egyezését adja reá, mit hihetőleg teend, ugy nemesak a' bírtok nyerend nagyobb biztositást, de a' gabna-uzs oráskodásnak is gát vettek, melly sok inségnek lőn szerzője. Ezelőtt a' gabnaeladás, a' kiviteli tilalom eltörlesztése mellett is, csak az ország beljében üzetheték szabadon; a' fővárosban néhány szabadítékos kereskedő árulhata gabnát, mi őket szerfölött meggazdagítja. A' biztossági javaslat szerint ezen egyedárusság el fog törlesztetni 's a' gabnaeladás egészen szabad lábra tétetni. A' gabnakivitel, melly nem minden tartományban nyert végrehajtást, ezután a' legszabadabb lesz, mi a' kereskedési viszonyokban szörnyű változást teend, a' földészetet pedig kimondhatlanul fogja emelni.

Cairo, jul. 24én: Alig mulának el a' tűzveszély félelmei, már ismét harci hírek rettegtenek; minek annál inkább adhatni hitelt, mert a' hat hónapig itt összegyűlt 's gyakorlott 24 ezer főnyi ujoncz-sereg parancsot kapá Syriába indulásra; ugyanekkor hallók azon hírt, hogy az alkirály hajóserge elhagyá az alexandriai kikötőt, a' szultán hajósergével találkozandó, melly most Syria és Cyprus sziget közt czikázik, a' syriai révparkoknál zavargásokat hasznára fordítandó. Mint a' két fél kész tusára 's dacolni az európai hatalmakkal; csak azon csudálkozunk, hogy a' török hajóserg még ki nem kötött Syriában 's csapatokat nem szállított ki. Illyesmi, heves felszólításoktul kísértetve, M. Alira veszélyes volna, mert ez Syria déli lakosait rendkívül fölizgatná. A' tengeren megtámadás következménye kétségkívüli, de a' szározan megrohanás foganat nélkül maradhat. Az adanai szorosan csak átmehetni sereggel; de ezt is annyira kezében tartja Ibrahim, hogy ostromlani árulás nélkül szinte lehetetlen. Ezenkül még Ibrahim b. egész seregét az éjszaki határoknál pontosítá össze, 's nyugtalanul várja a' szultán résziről a' megtámadtatást, hogy a' függetlenségi háborút jogi ürügy alatt vihassa ki. —

Belgium.

Beverlooi tábor, jul. 29én: A' limburgi tartományi tanács tennap nyújtá át fölírását a' királynak; a' tagok olly fontosnak tarták e' lépést, hogy csak hárman maradának ki, ezek is betegség miatt; 10 1/2 órákor bocsátották be őket a' király sátorába 's a' szónok fölolvása a' fölírást; a' kormánylap még eddig nem közli a' király választát, melly nem volt írott beszéd, 's emlékezetből leírás után mintegy következőleg hangzik: „Uraim! választomat Önök fölírására kevés szavakba füzöm. Mondom Önöknek, hogy állandón van okom, Önök tartományavali megelégtülésre, melly hazaszeretet, engedelmesség 's mérséklet által mindenkor kitünteté magát. Meggyőződhetnek tehát Uraim, miszerint érdekeik e' pillanatban a' londoni tanács előtt buzogva és állhatatossággal védetnek. Hasonlag nem titkolhatom el Önöktől, hogy szerencsétlenségökre politikai állásuk, Luxemburnak a' német szövetséghez viszonyai miatt, bonyolultabb. Ha csak Hollanddal volna egyedül bajunk, nem kételkedném minél előbbi kiegyenlítésről, mire Holland is ráállana, 's olly kiegyenlítésről, melly mind a' két ország érdekire kedvező lenne. De némely hatalom résziről ellenállástul félhetni; a' status quo Belgiumra kedvezőbb, 's ez képessé tevé őt nyilvános szelleme és nemzetisége kifejlesztésére, olly dolgokra tehát, mellyek nem egy nap művei; e' status quo kizárólag nekem tulajdonitható — noha 1833ban voltak személyek, főleg némely nyugtalan fők, kik a' 24 cikk végrehajtását makacsul 's bármi áron kívánták. Mi ügyünk kimenetét illeti, erről előre nem szólhatni; az elkezdett alkudozások még igen távolak a' czélul. Azonban ajánlom Önöknek azon mérsékletet 's érettséget, mikkel Limburg mindig dicsekedhetett. Heves nyilatkozások által oda vihethők szomszédinkat, kik igen számosak, hogy bármi áron is készek az egyenlenséget elsímitni, 's Önök tudhatják, hogy szerződésekből a' győzést követnek el gyakran jogtalanságot. Legyenek tehát állandók Önök a' mérséklet 's bizalom érzelményiben 's erre eléggé nem inthetem Önöket. Nagy örömmel látom magam környeztetve Limburg illy számos képviselőitől. Uj példája ez azon egyezésnek, melly Önök közt uralkodik.“ A' király igen megindultnak látszik, midőn e' szavakat monda. — Aug. 2án fognak a' luxemburgiak a' király elibe bocsátatni. —